

Η πολιτική για το γυναικείο αθλητισμό

της **Μαρίας Ηλιοπούλου**

Προτού ξεκινήσω την ομιλία μου, θα ήθελα να σας πω ότι σήμερα νιώθω μια παράξενη συγκίνηση. Έχω συμμετάσχει σε πάρα πολλά συνέδρια και ημερίδες ως ομιλήτρια. Είναι όμως η πρώτη φορά που συμμετέχω σε ημερίδα στην οποία μιλάει η Καθηγήτρια μου στην Πάντειο, η Πρόεδρος του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, κ. Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, από το χέρι της οποίας, όταν ήταν Πρύτανης το 1980, πήρα το πτυχίο μου.

Ο αθλητισμός, ως ατομική και συλλογική δραστηριότητα, πάντοτε ασκούσε, και συνεχίζει να ασκεί σημαντική επιρροή στην κοινωνία. Και αυτό συμβαίνει διότι ο αθλητισμός, αφενός παραπέμπει στην ποιότητα ζωής του ατόμου και των κοινωνιών, και αφετέρου αποτελεί ο ίδιος ένα πολύ έγκυρο δείκτη της κοινωνίας.

Οι διεθνείς επιτυχίες των Ελλήνων αθλητών σε ομαδικά και ατομικά αθλήματα που άρχισαν να σημειώνονται την δεκαετία του 1980 και του 1990, έκαναν τον αθλητισμό, μεταξύ άλλων, πηγή εθνικής υπερφάνειας, με συνέπεια όλο και περισσότεροι Έλληνες να πυκνώνουν τις τάξεις του και να τον στηρίζουν

ηθικά και οικονομικά. Ταυτόχρονα όμως με τις επιτυχίες, λόγω πολλών νοσηρών φαινομένων, όπως παραγοντισμού, βίας, αναποτελεσματικής αθλητικής δικαιοσύνης κ.λπ., ωρίμασε και το αίτημα για μια ριζική μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου του αθλητισμού, με βάση τους κατωτέρω άξονες:

- Θέσπιση φορέων και διαδικασιών αθλητικού σχεδιασμού.
- Κατοχύρωση της ανεξαρτησίας και της αυτοτέλειας των αθλητικών φορέων.
- Πλήρη και σαφή διαχωρισμό του ερασιτεχνικού και επαγγελματικού αθλητικού γίγνεσθαι.
- Πρόβλεψη κανόνων λειτουργίας για την κατοχύρωση της διαφάνειας της ισονομίας σε επίπεδο σωματείων, ενώσεων, ομοσπονδιών, επαγγελματικών ενώσεων.
- Εξάλειψη της αφαίμαξης κρατικών πόρων από ομοσπονδίες και αθλητικούς φορείς, χωρίς μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.
- Απονομή της αθλητικής δικαιοσύνης σε σύντομο χρονικό διάστημα και από όργανα που λειτουργούν

υπό το σύστημα των συνταγματικών εγγυήσεων ως προς την ανεξαρτησία τους.

- Ρύθμιση θεμάτων της διατησίας με τρόπο ενιαίο, που θα επιτρέψει το σεβασμό των ανά άθλημα ιδιαιτεροτήτων και θα επιτρέψει την ορθόδοξη λειτουργία της.
- Θεσμοθέτηση του μαζικού αθλητισμού ως δικαιώματος του πολίτη και ως υποχρέωσης της πολιτείας.
- Δημιουργία φορέων και διαδικασιών για τον αθλητισμό των ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Μετατροπή του θεσμικού πλαισίου του επαγγελματικού αθλητισμού, με στόχο την λειτουργία του με τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς.

Σήμερα, παρά το γεγονός ότι θεωρείται δεδομένη η ισότιμη συμμετοχή της γυναίκας σ' όλο το φάσμα των αθλητικών δραστηριοτήτων, υπάρχουν ζητήματα που αναφέρονται στην πολύπλευρη σχέση της με τον χώρο του αθλητισμού, τα οποία επιζητούν νέους τρόπους αντιμετώπισης και επίλυσης. Είναι γνωστό ότι ο ρόλος μας σήμερα έχει αλλάξει, θέτοντας σε αμφισβήτηση κοινωνικές δομές αιώνων.

Δίνεται έτσι η ευκαιρία στις σημερινές γυναίκες, στο όνομα της ισότητας ευκαιριών, να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους σύμφωνα με τις δικές τους επιλογές. Έτσι και στο νόμο 2527/99 περιλαμβάνεται διάταξη η οποία αναφέρει:

«Στις αθλητικές ομοσπονδίες, στις οποίες «καλλιεργούνται αθλήματα ή κλάδοι άθλησης στους οποίους συμμετέχουν αθλητές και των δύο φύλων, ποσοστό τουλάχιστον 20% από τον αριθμό των εκλεγμένων μελών των Δ.Σ., καταλαμβάνουν υποψήφιοι του ενός από τα δύο φύλα και με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των υποψηφίων κάθε φύλου είναι τουλάχιστον διπλάσιος του ελάχιστου αριθμού των κατά το ποσοστό 20% εκλεγμένων».

Αυτή η διάταξη σημαίνει ότι οι σημερινές γυναίκες πρέπει να δεχτούν την πρόκληση και να συμμετέχουν όσο το δυνατό περισσότερο ως υποψήφιοι.

Ο ανωτέρω αθλητικός νόμος, όσο και ο νόμος 2503/97 για την αποκέντρωση των αθλητικών εγκαταστάσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση, σε συνδυασμό με το νόμο 2880/30-1-2001 άρθρο 14, έχουν αλλάξει πολύ το αθλητικό τοπίο στην Ελλάδα.

Τα γυμναστήρια πια, εκτός απ' αυτά των ολυμπιακών προδιαγραφών, θα γίνουν με μέριμνα των Δήμων ο πόλος έλξης για χιλιάδες νέους και νέες. Σ' αυτά θα βρίσκουν τη φάτνη τους νέοι, νέες, γυναίκες, άνδρες, άτομα τρίτης ηλικίας, άτομα με ειδικές ανάγκες κ.λπ.

Από τα πορίσματα του Συνεδρίου «Αθλητισμός και Γυναίκα» του Όσλο, το 1991, και τη διακήρυξη του Μπράιτον, το 1994, πολλά έχουν επιτευχθεί στην υπόθεση της προώθησης του Γυναικείου Αθλητισμού σε Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο επίπεδο. Από την αρχική καταγραφή των ελλείψεων και προβλημάτων στο Όσλο έως τώρα, έχουν προωθηθεί λύσεις σε σημαντικά θέματα, χωρίς ωστόσο να έχουμε φτάσει στην εκπλήρωση όλων των σκοπών μας.

Στη διετία 1996-1998, που η Ελλάδα είχε την προεδρία της ευρωπαϊκής ομάδας εργασίας «Αθλητισμός και Γυναίκα», και είχα την τιμή να είμαι Πρόεδρος, επιτεύχθηκαν τα παρακάτω:

- A) Λάβαμε μέρος, με ομιλητές, σε διεθνή σεμινάρια (Κύπρος, Β. Ιρλανδία κ.λπ.).
- B) Λάβαμε μέρος σε σεμινάρια Sprint του Συμβουλίου της Ευρώπης (Πολωνία, Λιθουανία κ.λπ.).
- Γ) Λάβαμε μέρος στη σύσκεψη της CDDS (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανάπτυξης Αθλητισμού) του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- Δ) Παρουσιάσαμε το έργο της ομάδας εργασίας στην Ευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη Αθλητισμού στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας, και στη Windhoek της Ναμίμπια.
- E) Εφαρμόζοντας μία από τις διακηρύξεις του Μπράιτον, συνεργαστήκαμε με Διεθνείς Οργανισμούς, όπως (ENCISO, EOC, CDDS, EU) με την Ευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη Αθλητισμού και με όλες τις χώρες μέλη της. Ακόμη, σε Εθνικό επίπεδο με μη Κυβερνητικούς οργανισμούς, όπως το Αθλητικό Σωματείο «Καλλιπάτειρα» κ.ά.
- Στ) Ιδρύσαμε ένα δίκτυο πληροφόρησης με εκπροσώπους από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Συνδιάσκεψης Αθλητισμού.
- Z) Έχουμε ολοκληρώσει τις εργασίες μας για τη σελίδα που αφορά το θέμα Αθλητισμός και Γυναίκα στο Internet.

Εκείνο που επιδιώκεται σήμερα στην Ελλάδα είναι μια ισχυρή κοινωνία. Μια κοινωνία η οποία να λειτουργεί και να απαντά στα προβλήματά της, χωρίς να χρειάζεται συνεχείς κρατικές παρεμβάσεις.

Ισχυρή κοινωνία είναι η κοινωνία η οποία ενισχύει συνεχώς την συλλογικότητα στηριζόμενη στις αρχές του αμοιβαίου σεβασμού της κοινωνικής δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης. Μια κοινωνία που δημιουργεί πολίτες, άτομα με αυτονομία, πρωτοβουλία και κοινωνική ευθύνη.

Ισχυρή κοινωνία είναι αυτή η οποία έχει ως κέντρο της τον άνθρωπο. Αυτή που δημιουργεί τις προϋποθέσεις τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες να μπορούν να πιαστούν χέρι-χέρι και να προχωρήσουν μαζί. Δεν υπάρχουν σήμερα διαφορετικά ανδρικά και γυναικεία μυαλά. Υπάρχουν όμως ανδρικές και γυναικείες ευαισθησίες. Και η γυναίκα που ασχολείται με τον αθλητισμό τόσο σε διοικητικό επίπεδο όσο σε αγωνιστικό και ως μητέρα που διαπαιδαγωγεί τα παιδιά της με γνώμονα τα αθλητικά ιδεώδη, διαθέτει ευαισθησία. Ευαισθησία για την προσπάθεια δημιουργίας μιας κοινωνίας χωρίς εγκληματικότητα, χωρίς ναρκωτικά, χωρίς βία, χωρίς doping και νοθεία της αθλητικής προσπάθειας με το βλέμμα να ατενίζει στο μέλλον, ώστε να νιώσει την ανάγκη να φωνάζει: «Είμαι η Γυναίκα, είμαι η Μάνα, είμαι η Ζωή».